

OBECNÍ ZPRAVODAJ STŘEŇ

1/2022

Vychází jednou za dva měsíce.

Datum vydání: 16. 2. 2022

JAK JSME TŘÍDILI V PŘEDCHOZÍM ROCE

Každoročně vás seznamujeme s výsledky společné práce občanů v rámci odpadového hospodářství obce. Ve většině tříděných komodit se nám opět podařilo posunout se o něco dál. Je vidět, že vám to není jedno a tříděním soustavně pomáháte při ochraně životního prostředí. Velké díky za to.

Druh odpadu	2020 (t)	2021 (t)	nárůst/úbytek (%)
Směsný komunální odpad	86,76	97,07	+11,88
Bioodpad	110,89	95,26	-14,09
Plasty	13,63	13,69	+0,44
Sklo	13,41	9,87	-26,40
Papír	12,26	13,80	+12,56
Textil	2,96	2,66	-10,13
Jedlý olej a tuk	0,26	0,32	+23,08

Ve výše uvedené tabulce si najdete meziročně srovnané hodnoty vybraných vyříděných komodit. Velmi negativní je nárůst směsného komunálního odpadu. V historii jsme pravidelně zaznamenávali hodnoty těsně pod 150 kg na osobu a rok. V minulém roce číslo přesáhlo hodnotu 160 kg. V tomto roce by se měla na číslech pozitivně promítnout změna odpadového systému.

Po dlouhých letech se konečně snížilo množství bioodpadu, což je velmi pozitivní zpráva. Pokud doma kompostujete a minimálně používáte obecní kontejnery na bioodpad, tak právě vám patří

největší poděkování. Špatnou zprávou je, že se výrazně zpožďuje administrace projektu kompostérů do domácností. Aktuálně neznáme termín dodání kompostérů. Podle informací z dotační agentury probíhá kontrola veřejné zakázky. Ke zpoždění došlo také v souvislosti s nedostatkem materiálu pro výrobu samotných kompostérů.

Velkým překvapením ve výsledcích třídění je nižší hodnota u položky sklo. Osobně si nejsem vědom, že by došlo k poklesu odevzdaného objemu skla ze strany občanů. U svozové firmy jsem tuto položku reklamoval, bohužel jsme

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ

Začátek kalendářního roku se na obci vyznačuje mj. podáváním žádostí o dotace. Letos jsme požádali Olomoucký kraj o podporu následujících akcí:

- vybavení JSDH Střeň souborem ochranných prostředků (žádost o 34 500,- Kč),
- rekonstrukce části kulturního domu (žádost o 500 tis. Kč),
- obnova hostovského posezení s přípravou za KD (žádost o 600 tis. Kč),
- územní plán Střeň (žádost o 72 600,- Kč),
- rozšíření kamerového systému v areálu za KD (žádost o 30 tis. Kč).

Do programu Ministerstva zemědělství s názvem Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků pro rok 2022 jsme podali dotační žádost na rekonstrukci božích muk v polích (naproti areálu bývalého zemědělského družstva). Předpokládané náklady činí 163 tis. Kč a dotace je maximálně 70 %.

V minulém čísle jsme Vás informovali o podání dotační žádosti na rekonstrukci části kulturního domu v rámci programu Ministerstva pro místní rozvoj, kde žádáme o více jak 8 mil. Kč (spoluúčást obce - přes 2 mil. Kč). Aktuálně je vyhlášena veřejná zakázka na výběr zhotovitele díla (zveřejněno na webu obce).

Nejpozději v létě budeme vědět, kde jsme uspěli a kde budeme muset investice odložit.

Na závěr bych Vám chtěl popřát dobrou náladu, veselou mysl a s tím spojené pevné zdraví. Nenechte se prosím otrávit mnohdy stále dokola opakovanými negativními informacemi z médií. Někdy je toho opravdu moc a všichni máme možnost tomu nevěnovat pozornost. Strach zkrátka není dobrým rádcem.

Bud'te zdraví Střeňáci.

- Jiří Nevima, starosta -

se k ničemu nedopátrali. Osobně to považují za chybu evidence svozové společnosti. Není to ale jak dokázat. Sklo si v tomto roce necháme svážet jen na přímé objednání a přes vážní listky.

U dalších položek bych zmínil zejména papír, kde se nám pořád daří dělat relativně velké přírůstky. Např. v roce 2016 jsme vytrídili 3,76 t papíru a za minulý rok to bylo už 13,8 t. Pozitiva sběru do barevných popelnic jsou jasná.

Pokud si budete chtít pořídit novou popelnicí na směsný komunální odpad, kupujte prosím výhradně kvalitní plastové nádoby. Na obci si můžete zakoupit 120l plastovou popelnicí za 750,- Kč a 240l za 950,- Kč. Pro příští sezónu zvažujeme přechod od svozových lístků k očipování popelnic. Kovové popelnice jsou velmi nákladné na čipování a svozová firma je také nerada vyváží (hrozí riziko zahoření svozového auta). Pořád se vyskytují případy, kdy je do kovové popelnice vhozen žhavý popel a reálně hrozí požár auta. Teplé kovové popelnice nezodpovědných občanů tak zůstávají nevyvezeny.

V rámci změn v odpadovém systému jsou zrušeny mobilní svozy nebezpečného a velkoobjemového odpadu. Uvedený odpad můžete jako občané Střeň odevzdat zdarma ve sběrném dvoře v Náklo (občanský průkaz s sebou, otevírací doba: středa 8:00 - 17:00, sobota 8:00 - 11:00). Druhy odebíraného odpadu naleznete na webu tsnaklo.cz/sberny-dvur, případně si vše můžete zkontrolovat na tel. čísle 777 300 259, či na mailu dostal@naklo.cz (Lubomír Dostál, ředitel technických služeb). Ve sběrném dvoře Vám určitě nepřevzou azbest a stavební suť. Malé množství stavební suti můžete odevzdat 25. března a 7. října v areálu za kulturním domem do přistaveného kontejneru (azbest položte vedle kontejneru).

Zároveň si dovoluji připomenout možnost nákupu přesetého kompostu z kompostárny Náklo za cenu 550,- Kč za tunu + náklady na dopravu. Pokud potřebujete jen malé množství, můžete si zakoupit ve sběrném dvoře v Náklo pytel kompostu o hmotnosti 25 kg za 30,- Kč.

Připomínáme, že na Trávníku a u zdravotního střediska je vyhrazen prostor pro odkládání větví, které jsou následně štěpkovány pracovníky obce. Štěpku si pak můžete odebrat v libovolném množství. Z technických důvodů není možné takto drtit kořeny stromů (obsahují písek, který poškozuje štěpkovač), dále kroucenou vrbu (ucpe stroj) a větve s trny (např. růže a akát, nebezpečné pro obsluhu). Uvedený materiál vhodte rovnou do kontejneru. Připomínáme také majitelům zahrad, že větší množství větví nemusí nutně vozit na určená místa, ale mohou se domluvit na štěpkování s obecními zaměstnanci (tel. 604 924 503) přímo v zahradě. Uvedená služba je zdarma za předpokladu, že štěpka zůstane na místě.

V rámci veškerého odpadového dění prosím nezapomínejte na starou pravdu, že nejlepší odpad je ten, který vůbec neznikne.

UKLIÐME STŘEŇ A OKOLÍ

Obec Střeň pořádá v sobotu 2. dubna tradiční dobrovolnický úklid obce s názvem Uklidme Střeň a okolí. Tato akce se uskuteční v rámci celorepublikového projektu Uklidme svět, uklidme Česko. Cílem akce je uklidit obec Střeň a přilehlé okolí od odpadků, které se po zimě nashromáždily. Pokud se chcete do akce zapojit a pomoci dobré věci, přijďte před budovou Obecního úřadu Střeň v sobotu 2. dubna v 9 hodin

Mimo odpadovou problematiku bych vás rád informoval o pokračujícím projektu Zázemí pro sportovně společenský areál ve Střeni. Po vybudování nové stavby (šatna, sprcha, WC, sklad) nás na jaře čeká rekonstrukce hostovského posezení. V rámci rekonstrukce udírny přibude kuchyňská linka a celkově se zlepší zázemí pro přípravu občerstvení. Obnova prostor za mřížemi počítá s vybudováním venkovní kuchyně včetně grilu a odpovídajícího posezení.

Aktuálně probíhá v Litovli opět uzavírka ulice Dukelská a přes obec vede objízdná trasa. V této souvislosti se snažíme apelovat na Policii ČR ve věci kontroly dodržování stanoveného dopravního značení.

Pokud Vás zajímá pěstování vinné révy, tak si udělejte čas v sobotu 19. března od 14 hodin (v případě špatného počasí bude stanoven náhradní termín). Na obecní vinici u čistírny odpadních vod proběhne ukázka jarního řezu vinné révy spojená s ochutnávkou i prodejem střeňského vína. Zakoupit si budete moci také tematické skleničky, které pro nás graficky navrhl a zajistil pan místostarosta Petr Němeček. Na místě se můžeme domluvit i na společné objednávce

konkrétních odrůd vinné révy, kterým se ve Střeni daří. Cena za sazenici se pohybuje kolem 70,- Kč. Pokud nebudete mít v tomto termínu čas, kontaktujte s požadavkem na objednání sazenic vinné révy starostu obce na tel. 723 766 522, případně osobně.

Přeji Vám poklidný nástup jara plný radosti a energie ze slunečního sluníčka ☺.

- Jiří Nevima, starosta -

ráno. Nezapomeňte na vhodné oblečení a obuv. Akci můžete podpořit také darováním ochranných pracovních prostředků (rukavic), popř. pytlů na odpad. Po úklidu čeká každého zasloužená odměna - pečení špekáčků, další občerstvení a malá tombola.

- Jiří Nevima, starosta -

VÝBĚR Z USNESENÍ ZASTUPITELSTVA OBCE

Zasedání č. 7/2021

1. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje Dohodu o poskytnutí dotace z programu rozvoje venkova ČR k projektu Pořízení vybavení kulturního domu v obci Střeň.
2. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje jako vítěze marketingového průzkumu na nábytek do kulturního domu firmu MEXTRA GROUP S.C s nabídkovou cenou 490 093,5 Kč včetně DPH a pověřuje starostu obce objednávkou nábytku.
3. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje navýšení ceny stočného na částku 1800,- Kč včetně DPH a osobu a rok a to s platností od 1. 1. 2022.
4. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje podání žádosti o dotaci na projekt Stavební úpravy KD Střeň č. p. 19 z dotačního titulu 117d8210E – Rekonstrukce a přestavba veřejných budov, podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova MMR 2022, souhlasí se spolufinancováním vlastního podílu z rozpočtu obce.
5. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje Smlouvu o dílo č. 22012-030 na administraci projektu Stavební úpravy KD Střeň č. p. 19.
6. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje zahájení procesu vysoutěžení dodavatele na akci Stavební úpravy KD Střeň č. p. 19 s podmínkou účinnosti smlouvy o dílo až po poskytnutí dotace (z podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova).
7. Zastupitelstvo obce Střeň bere na vědomí rozpočtové opatření č. 11-2021.
8. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje rozpočtové opatření č. 13-2021.
9. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje odpisový plán Základní školy a Mateřské školy Střeň, okres Olomouc, příspěvkové organizace.
10. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje Dohodu o vzdání se práva náhrady škody vzniklé na pozemku s Lesy České republiky, s. p..
11. Zastupitelstvo obce Střeň bere na vědomí informace

o ukončení dodávek elektřiny ze strany Bohemia Energy, oznámení o zahájení dodávky elektřiny dodavatelem poslední instance a uzavření nových smluv o sdružených službách dodávky elektřiny s ČEZ Prodej, a. s. na dobu neurčitou.

Zasedání č. 8/2021

1. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje rozpočtové provizorium na rok 2022.
2. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje Obecně závaznou vyhlášku obce č. 2/2021 o stanovení obecního systému odpadového hospodářství.
3. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje Obecně závaznou vyhlášku obce č. 3/2021 o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.
4. Zastupitelstvo obce Střeň bere na vědomí uzavření smlouvy o dílo na dodávku, montáž a zprovoznění fotovoltaické elektrárny s firmou LUKYsystem, spol. s r. o. v hodnotě 218 980,- Kč bez DPH.
5. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje Dodatek č. 3 ke smlouvě o dílo Chodník podél silnice III/44620 od hřiště po ZŠ.
6. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje dohodu o ukončení pachtovní smlouvy z 1. 10. 2018 s Rolnickým družstvem Pňovice a to ke dni 31. 12. 2021.
7. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje Plán financování obnovy kanalizací (revize 2021).
8. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje Dodatek č. 1 smlouvy o dílo Územní plán Střeň.
9. Zastupitelstvo obce Střeň bere na vědomí rozpočtová opatření č. 12-2021 a 14-2021.
10. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje rozpočtové opatření č. 15-2021.
11. Zastupitelstvo obce Střeň bere na vědomí Zápis o výsledku kontroly nahrazující interní audit.
12. Zastupitelstvo obce Střeň schvaluje cenovou nabídku na ošetření stromů

- Obecní úřad -

INFORMACE Z OBCE

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

V rámci Tříkrálové sbírky, která byla v obci i letos zorganizována se podařilo vybrat 4.303,- Kč. Všem dárcům jménem Obce Střeň i Charity Šternberk moc děkujeme.

SBĚR VELKOOBJEMOVÉHO A NEBEZPEČNÉHO ODPADU

Z důvodu neustále se zvyšujících nákladů na odpadové hospodářství se obec rozhodla zrušit jarní a podzimní svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Občané mají možnost celoročně využívat sběrný dvůr v Nákle. Pro občany zůstává zachován pouze svoz stavební sutě. Kontejner na stavební suť bude přistaven v prostoru za KD v pátek 25. března od 16:00 do 17:00 hodin.

PSÍ EXKREMENTY

Na základě stížnosti občanů upozorňujeme majitele psů,

aby si po svých mazlíčcích při procházkách uklízeli jejich exkrementy. V obci se rozmohl nešvar ponechávání psích exkrementů na veřejných prostranstvích obce bez následné snahy o jejich odstranění. Majitelé psů by měli mít pochopení nejen pro své mazlíčky, ale také své sousedy a spoluobčany. V dnešním civilizovaném světě je takové chování již nepřijatelné, a proto děkujeme za pochopení a sjednání náprav.

PRONÁJMY PROSTOR KD

Na základě zvyšujících se cen energií a režijních nákladů přistoupila obec k navýšení cen u pronájmů prostor kulturního domu.

Pronájem celého objektu KD na ziskové akce místním složkám 3.000,- Kč + 2.000,- Kč kaucy za odvoz odpadu + topení (450,- Kč/q uhlí + 1.000 obsluha kotle).

Pronájem sálu fyzickým osobám (občanům obce) na svatby a významná jubilea 2.000,- Kč + 2.000,- Kč kauce za odvoz odpadu + topení (450,- Kč/q uhlí + 1.000 obsluha kotle).

Pronájem sklepa a sociálního zařízení 1.200,- Kč.

Pronájem udírny (dřevo vlastní) 100,- Kč.

Pronájem venkovní kuchyně, udírny a WC 1.200,- Kč.

Cena za pronájem sálu pro sportovní využití zůstává beze změny. Za hodinu 40,- Kč a to pouze pro následující sporty: volejbal, líný tenis (s molitanovým míčkem), badminton (síťka je v KD, rakety vlastní). Klíče od sálu je možno vyzvednout na obecním úřadě nebo v místním pohostinství.

- Obecní úřad -

MŠ STŘEŇ

V novém roce jsme s dětmi nezapomněli na zvířátka a ptáčky a připravili jsme pro ně velkou hostinu. Děti měly za úkol přinést do školky krmivo pro zvířátka i ptáky a této role se zhostily skvěle. Jednoho dne jsme se vydali do lesa ke krmelci, kde jsme potravu zanechali a na zpáteční cestě jsme nasypali ptáčkům také do krmítka.

V polovině ledna proběhl ve školce výukový program s názvem „Na ptačím krmítku“ pod vedením paní Pacovské. Ze začátku programu byly děti seznámeny s různými druhy

ptáků a dalšími zajímavostmi. Poté následovala výroba krmného zvonku, který jsme po zatuhnutí zavěsili na strom na dvůr školy. Děti byly po celý program neustále zapojovány a ohromně si ho chválily.

V pátek 28. 1. byl zahájen dlouho očekávaný plavecký výcvik. Kromě celé základní školy probíhá výcvik také u předškoláků, kteří v září nastoupí do 1. třídy ZŠ. Prvotní obavy u některých školkových dětí se rázem vytratily při prvním setkání s vodou a nyní se všichni vždy těší na další lekci plavání.

Poslední lednový den patřil Zimní olympiádě. Již od ranních hodin byly děti připravovány na různé disciplíny a vše, co je s olympiádou spjato. Před samotným zahájením naší „školkové“ olympiády jsme si společně zazpívali českou hymnu a vzápětí začali sportovat. Mezi letošní disciplíny patřil sjezd na lyžích, bobování, lední hokej a biatlon (hod tenisákem na cíl). Vzhledem k nepříznivému počasí musela olympiáda proběhnout v herně MŠ. Sportovní výkony dětí byly neuvěřitelné. Celý program byl zakončen hledáním pokladu, který obsahoval zasloužené diplomy pro každé dítě, přívěsek a také sladké odměny.

Měsíc únor nám zatím nabídl program s názvem „Jak jel Zdravík do ZOO“ z projektu Zdraví dětem a konec tohoto měsíce završíme tradičním karnevalem, na který se již všichni moc těšíme.

Uvidíme, co nám přinesou následující týdny a měsíce. Vše vypadá nadějně, a tak budeme doufat v další zajímavé projekty a vzdělávací aktivity.

- Adéla Stryková -

ZŠ STŘEŇ

Vážení spoluobčané, přinášíme Vám několik informací ze školy.

Dne 3. ledna se po vánočních prázdninách vrátili žáci do školy odpočinutí a plní zážitků, které v době prázdnin prožili. Čekala je spousta práce s opakováním učiva, aby jejich úsilí bylo zakončeno úspěšným pololetním vysvědčením. Vrátili se nejen ke svým povinnostem, ale také zálibám v kroužcích, které vedou učitelé naší školy. V keramickém kroužku vyrábějí velmi hezké dekorativní předměty, ve sportovních hrách se učí pravidlům kolektivních her, slušného a kamarádského jednání a efektivní spolupráci. V letošním roce se po všech kovidových zákazech konečně podařilo rozjet kroužek Zumby. Zumba je taneční fitness cvičení, který vytvořil kolumbijský trenér a choreograf Alberto „Beto“ Perez. Úkolem zumby je udělat ze cvičení zábavu, při tréninku se střídají pomalé a rychlé nejčastěji latinsko-americké písničky a skladby. V současné době kroužek navštěvuje 8 děvčat. Cvičí každý čtvrtek pod vedením paní učitelky Milady Novákové. Při nácviku choreografií využívají také program zumby pro děti na youtube a snaží se zvládnout i něco z gymnastiky. Snad vám budou moci někdy předvést, co už dovedou.

Ve ŠD se žáci znovu pustili do her a vyrábění krásných věcí pro radost, potěšení a poznání něčeho nového.

Pro naše žáky jsme uskutečnili besedu s paní Pacovskou z organizace „Děti na větví“, která přichystala našim žákům a dětem naší MŠ velmi pěknou besedu „Na ptačím krmítku“ o životě ptáků, které můžeme vidět v okolí našeho bydliště. Jak je chránit a jak jim v zimě pomáhat. Nakonec si všichni vyrobili pěkná krmítka pro opeřence v okolí našich zahrad, která si odnesli domů.

Koncem ledna jsme zahájili plavecký výcvik v plavecké škole Delta Uničov, který má 10 lekcí. Umět plavat je pro děti velmi důležité.

Na konci března se chystáme vyjet na ozdravný pobyt s ekologickým programem do SEV ve Švagrově. Pro děti je připraven program s názvem 4 elementy, ve kterém se seznámí se 4 živly, které ovlivňují fungování živé i neživé přírody. Poznájí přírodní jevy, na jejichž základech fungují 4 živly – voda, země, vzduch a oheň. Zároveň také zjistí, jak je důležité zabývat se ochranou vody, ovzduší a půdy. Také si prakticky vyzkouší, jaký dopad může mít jejich činnost na jednotlivé živly a životní prostředí.

Ted' už se jen těšíme na „dopad“ jara, které toužebně vyhlížíme. Přejeme Vám krásné a slunečné dny.

- Miloslava Ťoupalíková -

UDÁLOSTI PŘED STO LETY V ROCE 1922

1. leden ceny potravin poněkud klesají. Cizí mouka 1kg je za 5,- Kč, sádlo za 12,- Kč, rýže za 4,- Kč.

25. ledna byl kurz na 10,- Kč za 1 frank. Za 1 Kč se dostane 210 rakouských korun. Vypráví se, že kurz koruny byl uměle zvýšen použitím cizích deviz získaných při prodeji cukru, aby mohl finanční ministr Rašín ukázat, že úsporným systémem prováděným na úřednictvu a učitelstvu, získal důvěru finančních kruhů zahraničních.

Během ledna kurz koruny stále stoupá, počítá se, že náš zahraniční dluh (cca 23 miliard) klesl tím o 7 miliard. Nakupujeme v cizině mouku, která se u nás prodává za 5,40 Kč. Keťasi, kteří schovávali mouku a obilí, ztrácejí velké obnosy. Zvýšení kurzu koruny působí však zdražení našich výrobků pro cizince, kteří nemohou naše zboží kupovat, ruší objednávky a továrny zastavují práci.

3. únor - mrazy 25 - 30 stupňů.

18. února jsou dány do oběhu první naše kovové peníze, padesáti a dvaceti haléře. Železných dvaceti haléřů bylo do Prahy svezeno 23 vagónů. Přes to, že bylo dáno do oběhu více než bylo starých, jevil se dlouho nedostatek drobných peněz.

1. dubna zemřel ve Funchalu excísář Karel.

12. července po dlouhých a velkých vedrech se spustil notný lijavec. Dlouhé sucho má na celé severní Moravě zhoubné následky. Nedostatek píce zapříčinil, že lidé v nouzi o píci seklí obilí na zeleno.

11. srpna vydala vláda provolání, aby se občanstvo přičinilo snížení drahoty a tak přispělo ke konsolidaci poměrů v republice. Odvážný pokus odstranění drahoty učinil továrník Baťa ve Zlíně. Snížil cenu obuvi o 80 %, opatřil dělnictvu laciný nákup nebo je stravoval ve vlastní režii a dělnictvo upustilo 40 % ze své mzdy. Tím se pohnuly i ostatní obuvnické firmy

ke snížení. Zemědělské výrobky poklesly poněkud vlivem dovozu z ciziny. Záhadou je cena piva. V Německu je při kurzu 1 Kč za 60 marek půllitr piva za 1,20 Kč, u nás za 3,20 Kč, v Gmundenu v Rakousích je půllitr piva z našeho skladu za 60 hal.

3. září o bývalém mariánském svátku se opakuje stejná historie jako o všech zrušených svátcích. Školní úřady nutí učitele, aby oznamovali děti, které v tento zrušený svátek nepřijdou do školy, časopisy a organizace lidové strany nutí rodiče, aby děti do školy neposílali. Dosud nevidí ani úřady ani rodiče, že poškozeno z toho boje bude vychází škola a výchova.

3. října spousty lidí z jižní a střední Moravy jezdí do Vídně nakupovati, ježto kurz rakouské koruny klesá. Za 1 Kč se dostane 2300 – 2700 rakouských korun.

Začátkem října uspořádala lidová strana tzv. školskou neděli tj. řadu schůzí, na níž proklamovala požadavek církevní školy a ostatních svých postulátů. Strany pokrokové navštěvovaly tyto schůze a po ostrých polemikách přijaly na mnohých místech rezoluce pro světskou školu proti požadavkům lidové strany. Tyto schůze rozčeřily na nějaký čas velmi silně hladinu veřejného života. U nás byla opatrně uspořádána schůze neveřejná, aby se možné kalamitě předešlo.

Následkem dlouhých dešťů počátkem října byly velmi ztížené polní práce. Urodilo se nevídané množství hub, některé obrovských rozměrů.

26. října Krajský soud v Olomouci odsoudil 23 občanů z Litovle a okolí k vězení a pokutám peněžitým pro bouře o užívání kostela sv. Marka. Rozsudek způsobil v Olomouci a Litovli velký rozruch.

Čerpáno z obecních archiválií.

- Vladimír Kamínek -

STŘEŇ V DOBÁCH MINULÝCH

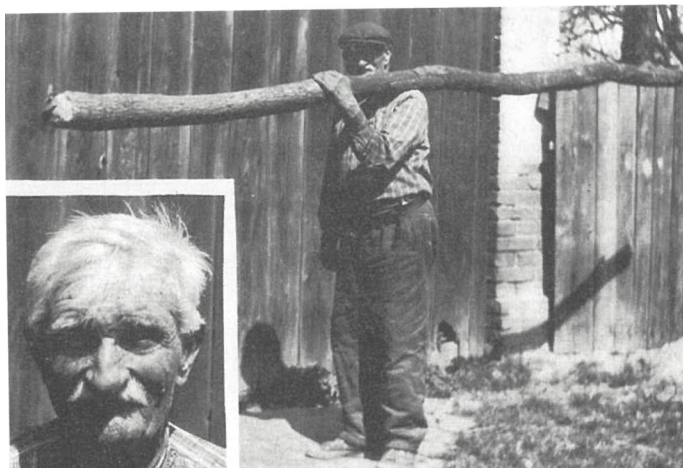
Střeňské lesy – zdroj obživy, práce a osvěžení

Vesnice Střeň se nachází uprostřed rozsáhlých lužních lesů, které jsou protkané sítí říčních ramen řeky Moravy. Pravidelně se opakující povodně a poměrně malá rozloha orné půdy v katastru obce měly vliv na zaměstnanost občanů naší obce a způsob zemědělského hospodaření. Ti Střeňáci, kteří pole nevlastnili, pracovali u větších sedláků a nebo si museli hledat způsob obživy jinde. Často byl problém u sezónních prací v zimních měsících třeba u početné skupiny zedníků a ve Střeni bylo úsloví „začaly modrat švestky, zedníci blednou“. Les jako zdroj práce a paliva byl však od nepaměti spjat s životem obyvatel obce.

Práci v lese byla v zimních měsících těžba dřeva. „Drvaři“ pracovali bez jakékoliv mechanizace a je s podivem, jak si poradili s tak velkými stromy, jako byly duby, jasany a jilmy, které se zde těžily. Vedle kácení byl i výdělek při odvozu vytěžených klád na skládky do Střene a Štěpánova. Les poskytoval nejenom práci a dřevo na topení, trávu na krmení hospodářských zvířat, listí na podestýlku, ale i květiny z lužních lesů na prodej a proutí na pletení různých košů a ošatek. Nezanedbatelným produktem byl písek, který se těžil v nánosech řeky Moravy.

Ve vesnici se topilo výhradně dřevem, takže každoroční starost o topivo představovala stejné úsilí, jako starost o živobytí. Jedním ze způsobů získávání dřeva bylo dobývání pařezů, říkalo se krčování. Byla to práce pro malé rolníky, bezzemky a sezónní dělníky. Začínalo se krčovat až rozmrzla půda a opadly jarní záplavy. Zájemci si vyhlédli v lese pařez a u hajného se dohodli, že si ho vykopou. Nalezení vhodného pařezu bylo otázkou zkušenosti, protože ne každý pařez byl vhodný. Hajnému se za každý pařez platil malý poplatek. Práce to byla velmi namáhavá a vyžadovala zkušenosti, které se dědily po generacích předků. Obvykle si vyhlédli sousedé dva pařezy vedle sebe, aby si při namáhavé práci pomáhali. Vykopání jednoho pařezu trvalo mnohdy až týden. Ne nadarmo se ve vsi říkalo, že se při této práci člověk zahřeje hned několikrát. Pracovními nástroji byly klíny, palice, lopaty, rýč, oblouková pila, krčová motyka a páka, která sloužila na páčení čtvrtků nebo částí pařezu. Nejprve se kolem pařezu musela vykopat jáma o průměru 2 – 2,5 metru. Vykopanou hlínou se pak v jámě zasypalo náradí při přerušení práce. Pařez se začal dobývat tím, že se odsekaly větší kořeny, potom se pomocí ocelových klínů zatloukaných železnou palicí rozštípal. Do vzniklé praskliny se dřevěnou palicí zatloukaly dřevěné klíny z habru. Jáma se musela po provedené práci zasypat a urovnat pro další

výsadbu. Vše muselo být v souladu s představami pana hajného, který na to se svým pomocníkem dohlížel. Pařezy se dovážely koňskými potahy domů, kde se nařezaly na topení. V době před druhou světovou válkou nebyly v obci elektrické cirkulové pily, a proto se vše řezalo ručně. Krče se také prodávaly do obcí, které les neměly. Cena se pohybovala kolem 20 Kč za metr, kdy z jednoho pařezu se vytěžilo zhruba 1,5 kubického metru dřeva. Střílení pařezů se začalo provádět až po roce 1945. Pracovní den takového drvaře začínal po rozednění. Pracovalo se do poledne, kdy manželky drvařům donesly jídlo. V místě, kde se krčovalo, se udržoval oheň, kde se páliho klestí. Oheň sloužil na vlastní ohřátí a také na ohřátí jídla a nápojů. K večeru, když se odcházelo, přiložily se do ohně větší kusy dřeva, aby byl ráno oheň připraven. Končilo se před setměním tak, aby se ještě stihla v hospodě nějaká ta krapka dobrého moku.

Jan Kadlčík ze Střeň

Palivovým dřívím bylo i chrástí. Buď hajný zájemcům na čištění podrostu určil část lesa (říkalo se „dostal výsek“), z vysekaného chrástí se dělaly hromady a podle velikosti určoval hajný výši poplatku. Poněvadž se jednalo o poměrně menší a tenčí kusy dřeva, pomáhali si občané tak, že při skládání do hromady se přidávaly tzv. „duše“. Byly to upytlačené

větší kusy dřeva. Praxe byla taková, že se čekalo, až bude projíždět vlak, aby nebylo slyšet, jak se stromy kácí.

Druhým způsobem bylo zpracování korun pokácených stromů. Také zde se přikládaly „duše“ do hromad nebo podle velikosti dřeva také do hraniček - metrů. Odvoz veškerého vytěženého dřeva z lesa včetně chrástí zajišťovali místní rolníci koňskými potahy, teprve po válce se využívaly traktory.

Na jaře před každým domem byla složena hromada chrástí, z kterého se dělaly otýpky. Vedle domu stál špalek, na kterém se pak sekaly kusy dřeva dlouhé 30 až 40 centimetrů. Tyto se potom rovnaly do připravených hraniček, které byly vytvořeny z kůlů zaražených v zemi. Nasekané dříví se svažovalo buďto lýkem ze střemchy (říkalo se tomu „houžvička“) nebo později drátem. Hotové otýpky měly pak velikost v průměru přibližně 40 centimetrů. Proto, aby byly otýpky pevné, natloukly se do nich silnější kusy dřeva sekýrkou. Tyto silnější druhy dřeva obvykle pocházely z „duší“. Uskladňovaly se na zápraží, pod střechou, aby dobře vysychaly a pak se ukládaly v kůlnách. Otýpek se nadělalo podle získaného klestí. Různé mechanizační přípravky zahrnující kozy na vázání otýpek s rumpálky a podobné pomocníky na jejich stahování se začaly hromadně používat až po roce 1945. Dnes si na tento způsob získávání paliva nikdo ani nevzpomene.

Ženy muže v lese zásobovaly jídlem a pitím, které nosily v pletených košících a kabelách. Muži měli pro ně nachystané na cestě zpět dřevo do tašky, protože platila zásada, že se denně může odnést bez placení jedna nůše suchého dřeva. Muži pak večer cestou domů měli přes rameno menší kmínky, podepřené přes druhé rameno klackem, aby se lépe nesly. To byla dávka, kterou hajný ještě mlčky toleroval.

Pokračování v příštím čísle obecního Zpravodaje.

Zdroj: *Hanácký kalendář 2014 – zpracoval Milan Jahoda. Jako podklad byla použita kniha Historie obce Střeň a kroniky obce Střeň.*

- Dagmar Holánková -

STŘEŇSKÉ LÓSKÁČEK

K	U	P	Ó	N	B	A	N	I	P	E	Ř	O	K	S
Í	P	U	B	E	R	T	A	E	R	O	B	I	K	B
N	E	A	M	L	E	Š	K	O	L	É	B	K	A	B
T	N	K	A	R	I	K	A	T	U	R	A	L	A	A
Š	I	P	K	A	C	E	S	T	A	B	E	Š	K	N
E	M	I	G	R	A	C	E	D	S	T	T	B	Í	I
D	Í	Ř	D	U	R	K	K	O	L	A	P	S	N	N
F	T	H	Ú	T	K	A	R	B	U	J	B	T	T	E
E	I	C	C	K	O	P	E	L	T	E	A	R	A	B
D	N	P	H	A	M	E	T	E	I	N	N	O	R	O
E	K	E	O	F	E	L	Á	K	T	K	Á	M	B	D
R	Š	E	D	T	D	A	Ř	H	R	A	N	A	O	O
A	T	A	T	R	O	V	K	A	H	C	O	P	E	P
C	P	A	P	R	I	K	A	R	U	T	N	E	G	A
E	L	É	K	Á	R	N	I	Č	K	A	R	T	A	N

AEROBIK AGENTURA BALET BANÁN BAŠTA BERLE
BRADKA CESTA DEMOKRACIE DEŠTNÍK DŮCHOD
EMIGRACE EPOCHA FAKTURA FEDERACE HRANA
CHŘIPKA KAPELA KARIKATURA KARTA KOLAPS KO-
LÉBKA KUPÓN LÉKÁRNIČKA MÍTINK NAPODOBENI-
NA OBLEK OBRATNÍK PAPRIKA POTOK PROSBA PU-
BERTA SEKRETÁŘKA SKOŘEPINA STROM ŠELMA
ŠIPKA TAJENKA TATROVKA TITUL

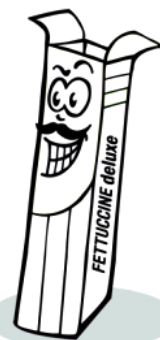
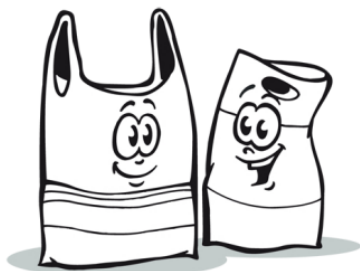
Jeden litr mlíka, osm vajec, hrst cokro, sul, hladká móka. Do mlíka se dale vajíčka, hrstka cokro, spetka sole. Vajec se muhlo předat aji vic - čem vic vajec, tém bele lepší. Předala se hladká móka, abe vzniklo řidky těsto jako na amolete, kery se dobře šlehalo. Hmota se nalivala do kameninové sadlem vemazené forme. Peklo se zprudka v horké tróbbě. Hotovy se pocokrovale.

- Dagmar Holánková -

LÓSKÁČEK PRO DĚTI

Vybarvi odpadky barvou správného kontejneru.
Další informace o třídění odpadu hledej na www.tonda-obal.cz.

- Petr Němeček -

Uklidme Česko

Uklidme
Střeň a okolí

sobota 2. dubna 2022

Sejdeme se v 9 hodin
před Obecním úřadem Střeň

Pytle a rukavice zajištěny,
nezapomeňte na pevnou obuv!

Kontakt: **Jiří Nevima**
723 766 522

www.UklidmeCesko.cz

Uzávěrka příštího čísla zpravodaje: 7. dubna 2022

Příspěvky zasílejte v elektronické podobě (fotografie zvlášť) na: obec@stren.cz a v kopii na mistostarosta@stren.cz.

Přispívali: Jiří Nevima, Adéla Stryková, Miloslava Toupalíková, Vladimír Kamínek, Dagmar Holáníková, Petr Němeček.

Redakční rada: Petr Němeček, Dagmar Holáníková, Vladimír Kamínek.

Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele. Do textu autora nezasahujeme. Příspěvky nejsou honorovány.

Evidenční číslo: MK ČR E 21502

Místo vydání - Střeň